

Művészek és nézők kirándulása a Balaton-felvidéken

Kultúrvölgy az ég alatt

Nem falunap, kultúrünnep. Hat magyar község megcsinálta az ország egyik legjobb fesztiválját. Igaz, nemcsak saját erőforrásból dolgoznak, de az összkép meggyőző. Ha kegyes az időjárás, ha könnyebb lenne a helyszínek közti ingázás, pihentető program lenne a Művészetek Völgye.

Gyere át! Nem bűdös! – kiáltottam, és útítáram végül nagy nehezen hajlandó volt meglátogatni a mobilvéceimben. Az esernyőt benn is tartani kellett, mert csöpögött a víz. Egy hete, szombat este kegyetlen zivatar verte szét a Művészetek Völgye programját. A Balaton-felvidéki falvakban megrendezett tíznapos buli mára országos hírű turisztikai terrémmé vált – ennek minden előnyével és hátrányával. Mobilvécét például rendelték bőven, így a pulai Bákkakertben félbeszakadt Legyek ura-előadás közönségéből néhányan oda húzódtunk be.

A Művészetek Völgyének az időjárás a legnagyobb ellensége, meg a nehézkes logisztika – divatos szóval. Hat faluról van szó, valahogy el kell jutni egyikből a másikba. Dugók, parkoldíj, szabálytalanul, az árokpártra beügyeskedett kocsik, agresszív stopposok hada. A gondok megoldására a Csigabusz hivatott. Vén Ikarusok járnak a falvak között, csak a sofőrök jóindulata kárpótol a pocsk utazásért. A vezető ugyanis elnézi, ha a tisztelt utasok hátukat a szélvédőnek vetve, a műszerfal melletti padkára is ülnek. Ha kell, kérlelik a föntieket, hogy préselődjenek még kissé, a következő járat ugyanis két óra múlva várható.

A kánikulában kultúrtermékeket mustráló hada meglepte a Balaton-felvidéket – a vidéket. Mert igazából a pesti ember számára ez a megtestesült vidéki álom. Olyan falu, ahol a falusiak megtekinthetők, a kocsmák kipróbálható, az udvarban tyúk kapirgál, a szelíd paníron táj megcsodálható – közben a főváros legfőlkapottabb művészei lépnek színpadra, hajnalig mérik az elegáns, ideiglenes ivóban a minőségi bort, sütik a paellát, a lángost, a gyórost, a kolbászt. Rusztikus hangulatot, a vidékiséget érzetét, a kézművességet, a klasszikus előadó-művészet eredetiségét keresi a közönség.

Ez az álvidekiség minket is lázba hoz – tünete azonnal észlelhetők a csetresvásárban. Percek alatt eldől: olyan konyhát szeretnék, amelyet földszíni vagy természetes árnyaltú bögrék, tányérok díszítenek. Meg biobútorokat és bio-csipkebogyólevélvált. Kenyérlán-gost. Kakastökepörköltet a lacikonyhában. És vizet!

Egy biztos: legcélszerűbb egy nagy kartondobozba az ajándékkul szánt tárgyakat begyűjteni. Egész évben nem lesz gond, csak mindenkinek a megfelelő kell otthon kiválasztani. Szilvalekvárt, pálínkát, szövírt ágytakarót, nemeztáskát, fülbevalót. Látszólag tiszta forrásból.

MOLNÁR B. IMRE

Sok ezer fiatal érkezett sátorral a völgybe

Fotó: MTI

MŰVÉSZETEK VÖLGYE MA ÉS HOLNAP

■ Kapos, Gáspár-árok: ma este 19 és 21 óra között: Csehov Három nővér című színműve – a beregszászi kő- és számbéki nyári színház közös produkciója. Malompart vendéglő: ma egész este dzsessz. Vigántpetend, Pesti Est színpad: ma 15 órakor a szentesi drámások utcaszínháza. Krétakör úrbázis: mindennap ÚrbázisSÉTA indul többször is, amelyen vezetővel ismerhetik meg az eddig szigorúan őrzött objektumot. Este fél tízkor játsszák a Csillagász álmát. Taliándörögd, a klostornál: ma 21 órakor Oláh Ibolya énekel, holnap ugyanezzel Faludy-verseket ad elő Hobo. Monostorapáti, katolikus templom: ma fél nyolckor az Amadinda üt-ver; Petőfi Csarnok színpad: holnap este Anima Sound System-koncert. Öcs, kőfejtő, T-Com világ- és népzenei színpad: ma fél tizenegykor a vajdasági Gyass újraértelmezi a cigány-muzsikát, holnap ugyanezzel Marozsán Erika egy elhagyott nő dalait énekl. Pula: ma ötkor Shakespeare Hamletjét játsszák, a szereposztás véletlenszerű. Minden néző vigyen egy CD-t, egy kelleket! Holnap este kilenckor Berecz András mesél.

Úrbázis, ufók, csillagok

Az emberi faj legkiválóbbjait keresik az úrból érkezett lények

Fotó: MTI

Pulát a Bárka színház vette birtokba, Öcsön a kőfejtő a világzenészeké, Szőke András a dörögdí hűzónév, Apátiban a Petőfi Csarnok telepedett le, Vigántpetend a kézműveseké és „alterkoncert-helyszín”, a völgy fővárosa pedig Kapos. A legeredetibb azonban a Krétakör úrbázisa. Az egykori úrtávközlési központot lakta be a színház. Kihagyhatatlan program, de bajlódik is rendszeren a közönség, mert sorszámozott a Krétakör is. Csak a kiválasztottak és korán kelők juthatnak be este, hogy átéljék a Csillagász álmát. „Ez nem konzerv, ez színház” – írja a programfüzet. Nincs nézőtér, nincs néző sem. Résztvevők vannak, akiket a hetvenes éveket idéző jelmezbe öltöztetett ufók terelgetnek a furcsa térben. Adott egy technikátörténeti érdekesség, az úrtávközlési földi állomás. Ma már műemlék, meghaladta az idő. A hatalmas parabolaantennák, a technikát rejtő épület hihetetlen erővel hat. E talált tárgyakat használja a PreviewLab látványtervező csoport, és részben a falvakban talált élményanyagból dolgozik a Krétakör is. A valójában Pestről jött ufók idegenek. A falu közegével ismerkedő színészek ugyanúgy kívülről, mint a darabban élő, majd integre bűcsűző „ufók”. Idegenek a dombok között az éget pásztázó óriáslavórok – antennák is. A gabonába köröket hamisítottak, a szántóföldre, a távoli villanypóznákra villódzó fényeket csempésztek, egy hatalmas, guruló hangárba csalják és zárják a nézőket. Nem tudni, hogy a bajszos, parókás, barna köpenyes ufók közül az, amelyik épp a szemedbe világít zseblámpával, a Kontroll édikéje, Balla Eszter-e. Nem lehet a jelenetekből, akciókból, közönséget tornáztató, ijesztő, nevetgető epizódokból kikövetkeztetni a következőt. Azt sem, békén hagynak vagy szerepeltetnek a következő percben. Mert ez színház. Zsinórpadlás, páholy, függöny és szünet nélkül.

„A színpadon nincs más: csak a zene és én”

St. Martin, a szaxofon hercege

Külföldön is legalább annyira ismerik és elismerik a szaxofon virtuózt, St. Martint, mint itthon, Magyarországon. Tiszta csengésű, szívhez szóló szaxofon- és pánsípdallamait 1992 óta hallhatjuk. Kellemes megjelenése, intelligens, közönséget magával ragadó bolondozásai, improvizációi mindenkit megérintenek.

Amióta St. Martin, vagyis Szentmártoni Imre zenél, rengeteg várost és egzotikus tájat bejárt. Fellépett Erdélyben, Európa számos klubjában, de játszott már Malajziában, washingtoni és New York-i közönség előtt egyaránt. Nem tesz különbséget a helyszínek között. Ugyanolyan lelkesedéssel készül egy falunapi rendezvényre, mint egy budapesti nagy koncertre. Szerinte ami igazán fontos az a közönség szeretete. Mindig szívesen látogat Csongrád megyébe is. Fellépett már a szegedi színházban, Mórahalmon, a csongrádi Nagyboldogasszony-templomban, a minap pedig Csongrád főterén adott nagy sikerű koncertet.

– Szeretem ezt a környéket, édesapám hódmezővásárhelyi születésű, hat éves voltam, amikor szüleimmel ide költöztünk, Vásárhelyen voltam iskolás, de sokszor jártam Szegeden is. Zenei pályafutásom is itt, a Dél-Alföldön indult – idézi emlékeit. – Nyolcévesen kezdtem el trombitán játszani, majd idővel megtanultam dobolni, basszusgitározni és zongorázni is. Játsoztam a szegedi városi fúvószenekarban, később az Első Emeletben és a Prognózisban. Az élet úgy hozta – amit egyáltalán nem bánok –, hogy fel kellett hagynom a trombitálással, és ekkor kötöttem ki a szaxofonnal.

Húszéves korától játszik szaxofonon. A pánsíppal később egy zenészbartátja ismertette meg. Magyarországon több mint tíz lemeze jelent meg, ze-

ÚJ LEMEZEK

■ St. Martin a nyári turnék után össze kiadja új lemezét, amelyen tizenegy vadonatúj dal hallható. Már készülében a St. Martin DVD is, melynek nagy részét külföldön forgatták.

nél a világ hét legismertebb szaxofonosával, egy évig karibi luxushajón játszott együtt mexikói zenészekkel. Soha nem is készült más pályára, mindig is zenélni szeretett volna. Az élete részévé vált.

– Számomra a szaxofon önmegvalósítást jelent. Ez a hangszer áll legközelebb az emberi énekhanghoz, mivel három – szoprán, alt, tenor – szaxofonnal játszom, ezáltal még jobban kifejezhetem a bennem dúló érzéseket. Ugyanezt váltja ki belőlem a pánsíp is. A koncerteken több hangszeren is játszom, sokszor improvizálok.

Eddig hét zenés színdarabot jegyzett szerzőként, illetve zenei rendezőként, reklámfilmek dalait és szignáljait komponálta, több évig a Hiányzó című balladája indította el a tévében a Csellengők műsort. Nemcsak hangszeren játszik – szabadidejében fotózik és verset ír. St. Martin lemezén és koncertjén úgy érzékelteti belső világát, gondolatait az életről, hogy a próza és a zene egyszerre váltja és egészíti ki egymást.

– Verseim, dalaim ihletője a mindennapok forgataga. Bármikor, bármerre járok, és történjen velem akármilyen kis vagy nagy dolog, legyen az szerelem vagy barátság, de sokszor elég egy hozám intézet fél mondat vagy egy szó is, az már elindít bennem valamit – mondja, példaként pedig elmeséli: nemrég ellopták a táskáját, félrevonult egy parkolóba, és már írt is...

GYŐRI NIKOLETT

A szaxofon virtuóza: St. Martin

Fotó: MTI

Második díj lapunk fotóriporterének

Lakótársak című alkotásával második díjat nyert a National Geographic 2006-os nemzetközi fotópályázatán lapunk fotórovatának vezetője, Schmidt Andrea. Társadalomábrázolás kategóriában a beérkezett 522 pályamű közül kollégánk munkáját találta második legjobbnak a zsűri. A kép, melyen egy idős asszony kutyájával együtt néz ki az ablakon, tavaly lapunkban készült riportunkhoz jelent meg.

A legjobb fotók – köztük Schmidt Andrea munkája – és a közönségdíjas művek a www.geographic.hu/fotopalyazat oldalon tekinthetők meg.